Raadsvoorstel

Voorstelnummer: 726436
Zaaknummer: 837253

Houten, 4 juni 2024

gemeente Houten

Onderwerp:
Vangnet-uitkering BUIG 2023

Beslispunten:

1. In te stemmen met de verklaring van het college van B&W voor de getroffen maatregelen om de tekorten van het BUIG-budget te reduceren.

Samenvatting
Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Dit budget wordt ook wel het BUIG-budget (gebundelde uitkeringen) genoemd. Gemeenten die een tekort hebben kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De aanspraak op de vangnetuitkering 2023 bedraagt voor Houten in totaal € 192.238.

Bij het indienen van het verzoek moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Deze verklaring moet de instemming hebben van de gemeenteraad. Ook moet deze verklaring worden toegelicht, zoals gevraagd in het aanvraagformulier (op het formulier de onderdelen A, B en C, zie bijlage 1).

De gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college van B&W. Daarmee bevestigt de gemeenteraad dat het college van B&W:
A. voldoende duidelijk heeft gemaakt wat de oorzaken zijn van het tekort;
B. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat het pakket van maatregelen effectief is om de geschetste problemen aan te pakken, binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft;
C. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat dit pakket van maatregelen, voor zo ver door de gemeente beïnvloedbaar is, leidt tot een beoogde tekortreductie. Daarbij wordt het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief inzichtelijk gemaakt.

Aanleiding
Houten heeft een tekort op het BUIG-budget dat hoger is dan het eigen risico van 7,5%. In dat geval kan er aanspraak gemaakt worden op de vangnetuitkering van Het Rijk. De vangnet-uitkering bedraagt 50 procent van het verschil tussen het tekort en het eigen risico.

Beoogd effect
Door het indienen van de aanvraag kan de gemeente met terugwerkende kracht een bijdrage ontvangen voor het tekort in 2023.

Argumenten per beslispunt
1.1 In de verklaring duidelijk wordt gemaakt wat de oorzaken van het tekort zijn en dat maatregelen worden om dit tekort te verkleinen

	2021	2022	2023
Toename bijstand	502	(532, +30)	542 (+10)
Instroom statushouders	38	65	41

Houten heeft een stijgend bijstandsbestand. In 2022 nam het bijstandsvolume in Houten met 6 procent toe, van 502 naar 532 huishoudens. In 2023 is daar 1,9 procent bovenop gekomen, en is dit verder gegroeid naar 542 huishoudens. Daarmee wijkt het beeld van Houten af van de lagere gemiddelden in de Divosa benchmark.
Met een dergelijk sterke groei is bij de berekening c.q. verdeling van het BUIG-budget geen rekening gehouden. Daar werd een krimp van het volume voorspeld.

De toename is voornamelijk het gevolg van sterk gestegen instroom vanaf september 2022, die daarna ook hoog is gebleven. Daarbij gaat het vooral om instroom statushouders. In 2021 stroomden er 38 statushouders in. In 2022 liep het aantal op tot 65 extra huishoudens. Met dat grotere volume

zijn we 2023 gestart, waarna er in 2023 nog eens 41 statushuishoudens instroomden. Ten opzichte van een bijstandsvolume van toen ruim 500, is dat een fors aandeel.

We zien dat de groei van het bijstandsbestand niet gelijk oploopt met het aantal statushouders, dat komt omdat Houten relatief goed scoort op uitstroom en beperken van her-instroom. Dat komt onder andere door en gerichte aanpak voor statushouders, waarbij vanaf de start waar mogelijk activering, taal en inburgering worden gecombineerd.

Bovenstaande analyse is in uitgebreide vorm opgenomen in de aanvraag in bijlage 1.

Kanttekeningen

1.1 Er kan ook niet ingestemd worden
Dan kan er geen vangnet-aanvraag worden ingediend en maakt de Gemeente Houten geen aanspraak op de vergoeding vanuit Het Rijk.

Participatie

N.v.t.

Financiën en formatie

Omvang van het tekort
De gemeente Houten ontving over 2023 een rijksbijdrage van € 8.150.952. De netto uitgaven BUIG bedroegen in 2023 € 9.146.750. Het tekort kwam uit op € 995.798 (12,22 procent).

Prognose van de Vangnetuitkering
De eigen risicodrempel bedraagt 7,5 procent van de rijksbijdrage. Voor Houten is dat € 611.321. Het tekort boven 7,5 procent bedraagt € 384.477. De aanspraak op de vangnetuitkering 2023 bedraagt 50 procent van het verschil tussen het tekort en het eigen risico, tenzij het tekort boven 12,5 procent ligt. Voor Houten komt de aanspraak op het vangnet neer op € 192.238.

Communicatie

N.v.t.

Voortgang

Bij uw instemming door ondertekening (bijlage 1 pag. 33) zal het college van B&W de verklaring ondertekenen (bijlage 1 pag. 31). Vervolgens zal de collega ambtenaar Werk en Inkomen de ondertekende stukken indienen bij de toetsingscommissie.
Het advies van de toetsingscommissie, dat op basis van een procedurele beoordeling tot stand komt, vindt uiterlijk op 31 oktober van het jaar van aanvraag plaats. Voor de Vangnetuitkering (VU) 2023 betekent dit dat uiterlijk op 31 oktober 2024 een advies van de toetsingscommissie aan de minister wordt uitgebracht. De beslissing van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is in beginsel overeenkomstig het advies van de toetsingscommissie en wordt uitgebracht binnen acht weken na de ontvangst van het advies. De uitbetaling van de vangnetuitkering vindt plaats in het eerste kwartaal in het tweede jaar na het tekortjaar. Voor de VU 2023 betekent dit dat de vangnetuitkering in het eerste kwartaal van 2025 wordt uitbetaald.

Evaluatie

n.v.t.

Houten, 4 juni 2024
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten,
de secretaris, de burgemeester,

A. Oortgiesen G.P. Isabella

Bijlagen

Bijlage 1 aanvraag vangnet

Verantwoordelijke portefeuillehouders college

1e PoHo: Daan Vermeulen
2e PoHo: n.v.t.

Raadsbesluit

Voorstelnummer: 726436

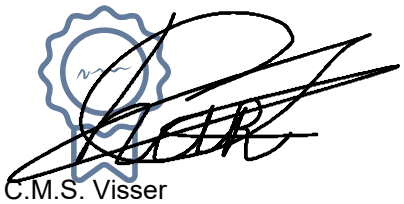
Onderwerp
Vangnet-uitkering BUIG 2023

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 28 mei 2024 gelezen en besluit:

1. In te stemmen met de verklaring van het college van B&W voor de getroffen maatregelen om de tekorten van het BUIG budget te reduceren.

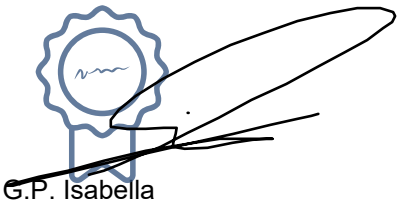
Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 11 juli 2024.

De raad van de gemeente Houten,
de griffier,

C.M.S. Visser

de voorzitter,

G.P. Isabella